REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO
Projektna enota za izvajanje projektov
Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zadeva: Posredovanje v sporu na projektni enoti inšpektorata RS za delo

Na projektni enoti inšpektorata RS za delo (v nadaljevanju: IRSD) od jeseni 2017 posredujemo v individualnih delovnih sporih, torej v sporih med delavcem in delodajalcem. Gre za eno od aktivnosti projekta »Odpravimo konflikte na delovnem mestu«, ki smo ga na inšpektoratu začeli izvajati februarja 2017. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Več o projektu si lahko preberete na spletni strani IRSD.

Bistvo posredovanja projektne enote IRSD v sporu je, da gre za **alternativno** (torej nesodno) razreševanje spora, v katerem se le-tega skuša rešiti v **neformalnem postopku** s pomočjo **tretje, nevtralne osebe**, ki poskuša stranki (delavca in delodajalca) privesti do **sporazumne rešitve**, usmerjene v prihodnost. Posredovalec oz. mediator je nevtralen, ne razsoja in ne sprejema zavezujoče odločitve, pač pa poskuša v strukturiranem postopku pripeljati stranki do razrešitve spora v medsebojno korist. S strankama se posredovalec oz. mediator srečuje na skupnih (ko sta prisotni obe stranki) in po potrebi tudi na ločenih srečanjih (ko je prisotna le ena od strank) – podrobnejšo strukturo postopka pa posredovalec oz. mediator pojasni strankama na uvodnem srečanju.

Posredovanje projektne enote v sporu je **za obe stranki brezplačno** (krije se s sredstvi projekta).

Pravne podlage za posredovanje inšpektorata v sporu med delavcem in delodajalcem so določene v 201. in 216. členu Zakona o delovnih razmerjih[1] (Uradni list RS, št. 21/13, s spr. in dop., v nadaljevanju: ZDR-1). Glede na 216. člen ZDR-1 lahko inšpektor za delo posreduje v sporu, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- delavec mora najprej v skladu s prvim odstavkom 200. člena ZDR-1 pisno zahtevati od delodajalca, da odpravi kršitev oz. izpolni svoje obveznosti do delavca,
- če delodajalec v roku osmih delovnih dni po vročeni pisni zahtevi delavca ne izpolni svoje obveznosti oz. odpravi kršitve, lahko delavec oziroma delodajalec predlagata posredovanje inšpektorja v sporu,
- po pisni zahtevi inšpektor pridobi soglasje nasprotne stranke za posredovanje v sporu,
- posredovanje v sporu je mogoče vse do izvršljive arbitražne odločitve o spornem vprašanju oz. do odločitve sodišča prve stopnje o spornem vprašanju.

Sporazum o razrešitvi spora med delavcem in delodajalcem, sklenjen v skladu z 216. členom ZDR-1, je **izvršilni naslov**, ki se izvrši po pravilih, ki veljajo za sodno izvršbo. Pomembno pa je tudi upoštevati, da ta sporazum ne sme nasprotovati morali ali prisilnim predpisom.

[1] Ob tem naj poudarimo, da 216. člen ZDR-1 še vedno velja in se uporablja v praksi kot podlaga za naše delo.

Na Inšpektoratu v okviru projekta izvajamo posredovanje v sporu v skladu z načeli mediacije. Glede sledinje določa ZDR-1 v 201. členu, da se lahko delavec in delodajalec dogovorita za reševanje spora z mediacijo v 30 dneh od roka za izpolnitev obveznosti oz. odpravo kršitev s strani delodajalca. Če mediacija ni uspešno zaključena najkasneje v roku 90 dni od sklenitve dogovora o mediaciji, lahko delavec v nadaljnjem roku 30 dni od neuspešno zaključene mediacije uveljavlja sodno varstvo pred delovnim sodiščem

Najpomembnejša načela, ki se jih dosledno držimo pri posredovanju v sporu, so na kratko naslednja:

- načelo **nepristranskosti mediatorja** (mediator je enako naklonjen obema strankama, kar pomeni, da se ne postavlja na stran nobene od strank in ne razsoja, katera ima prav in katera ne),
- načelo **zaupnosti postopka** (postopek ni javen, mediator je dolžan ohraniti kot zaupno vse, kar izve med mediacijo ali v zvezi z njo, dejstev, ki mu jih zaupajo udeleženci, ne sme posredovati javnosti, inšpektorju itr..; tega, kar ena od strank zaupa mediatorju na ločenem srečanju, mediator brez njenega izrecnega dovoljenja ne sme povedati drugi stranki; v postopku se ne piše zapisnika in ne snema pogovorov),
- načelo **prostovoljnosti** (stranki se prostovoljno odločata, ali bosta sodelovali v mediaciji, in lahko vsak trenutek umakneta soglasje; tudi mediator lahko soglasje umakne, če meni, da nadaljnje posredovanje v sporu ne bi bilo več smiselno),
- načelo **avtonomije** (stranki sporazumno sooblikujeta postopek in predlagata rešitve spora).

Če sporazum v postopku mediacije ni dosežen, imata stranki še vedno možnost, da spor razrešita na sodišču ali na kak drug način. Na projektni enoti delamo samo uslužbenci, ki nismo oz. nismo več inšpektorji, torej v primeru, da do sporazuma ne pride, zadevo zaključimo in ne odstopamo v reševanje inšpektorju za delo na enoto IRSD. Delavec pa lahko v takšnem primeru sam poda prijavo na pristojno območno enoto IRSD, če meni, da je delodajalec kršil predpise s področja pristojnosti IRSD

LOKACIJA: v sporu posredujemo na vseh območnih enotah IRSD oz. v pisarnah IRSD, lahko pa tudi na drugi lokaciji, če se stranki z njo strinjata (npr. v prostorih delodajalca itr..) Naslove območnih enot in pisarn IRSD najdete na spletni strani Inšpektorata.

Če imate dodatna vprašanja glede posredovanja v sporu, vas vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko: **01/320-53-88** oz. na mobitel: **051- 620-376**, lahko nam tudi pišete na elektronski naslov: **projekt.irsd@gov.si**.

Za več informacij o projektu vas vabimo, da si ogledate našo spletno stran na naslednji povezavi:
http://www.id.gov.si/si/delovna_podrocja/odpravimo_konflikte_na_delovnem_mestu/

S spoštovanjem.

Pripravila:
Tanja Cimrečnjak Pelicon
sekretarka

Nataša Trček
glavna inšpektorica RS za delo